

„Powojenne przewodnictwo na Ziemi Jeleniogórskiej 1945-2013”

Pod patronatem honorowym Przewodniczącego Sejmiku Dolnośląskiego – Pana Jerzego Pokoja

Otwarcie wystawy i wernisaż: 27.09.2013 r. godz. 17.00

Wystawa jest częścią obchodów 60-lecia Koła Przewodników Sudeckich Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze i składa się z trzech części. Pierwsza jest poświęcona historii Koła (1953-2013), druga Tadeuszowi Steciowi (1925-1993) - nazwanemu po śmierci „przewodnikiem przewodników”, a trzecia część przedstawia Szkołę Górską Przewodnictwa PTTK (1983-2000).

Od 1945 roku przewodnictwem na Ziemi Jeleniogórskiej zajmowało się Dolnośląskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (DTTK), a od 1946 Dolnośląski Oddział Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (DO PTT). Jednak uporządkowanie organizacyjne spraw przewodnickich na tym terenie nastąpiło w roku 1953, kiedy to powołano przy jeleniogórskim Oddziale PTTK **Koło Przewodników**

Sudeckich. Uporządkowano sprawy formalne szkolenia przewodnickiego, ustanowiono regulaminy pracy i stawki wynagrodzenia, ciągle podnoszono – i tak to trwa do dziś – poziom wykształcenia. Mocną stroną Koła Przewodnickiego zawsze byli ludzie. Ludzie nieprzeciętni, niezwykli, ludzie wielu talentów, pasjonaci, gawędziarze, satyrycy i poeci. W latach szarego socrealizmu stanowili kolorowy i wesoły element wczasów i wycieczek dla obywateli PRL. Bezspornym, namacalnym sukcesem Koła, po pokonaniu wielu biurokratyczno-formalno-prawnych barier było utworzenie w roku 1985 Symbolicznego Cmentarzyka Ofiar Gór w Kotle Łomniczki. Drugim ważnym i trwałym osiągnięciem Koła Przewodnickiego było zapoczątkowanie w roku 1981 obchodów Święta Przewodnickiego na Śnieżce, corocznie 10 sierpnia. Z czasem do tego święta zaczęli łączyć wszyscy pracujący i działający w górach „ludzie gór”. Od czternastu lat jest to święto międzynarodowe polsko-czeskie, które gromadzi także samorządowców, polityków, a nawet prezydentów Czech i Polski oraz hierarchów kościelnych.

Tadeusz Steć (1925-1993) - przewodnik sudecki, krajoznawca, gawędziarz, autor przewodników górskich i wielu artykułów prasowych

poświęconych przeszłości Sudetów Zachodnich, inicjator i autor oznakowania wielu szlaków turystycznych w Sudetach, w tym Szlaku Zamków Piastowskich, działacz społeczny. Tadeusz Steć nazwany został „przewodnikiem przewodników”, a fakt ten dokumentuje napis na Jego tabliczce, na symbolicznym cmentarzyku górskim w Kotle Łomniczki. Wychowankami Stecia była znakomita większość przewodników sudeckich naszego regionu, którzy uzyskali uprawnienia w latach 1950-1993. Steć przyczynił się do powołania Sudeckiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz powstania Koła Przewodników Sudeckich i organizacyjnego uporządkowania szkolenia kandydatów na przewodników sudeckich. Był autorem treści krajoznawczych pierwszych powojennych map turystycznych oraz map szlaków turystycznych nazywanych „steciówkami”. Był kierownikiem kilkunastu kursów przewodnickich, na których wyszkolił ponad 500 przewodników. Wobec ogromnej i wszechstronnej wiedzy nazywany „omnibusem” oraz „alfa i omegą” przewodnictwa sudeckiego. Postać dobrze znana w polskim środowisku przewodnickim.

Idea „szkoły w górach” narodziła się w głowach Jerzego Pokoja i Mariana Tworka jesienią 1983 r. Rozruch organizacyjny trwał aż trzy lata. Na początku szkoła działała w ramach Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie”, a samodzielnie od 25 września 1986, kiedy to formalnie prezydium Zarządu Głównego powołało **Szkołę Górską Przewodników PTTK**. Szkoła rodziła się w bólach, wobec niechęci wielu PTTK-owskich decydentów z „centrali”, którzy nie godzili się na to, że szkoła górską powstanie w Karkonoszach, a nie w Tatrach. Uruchowienie Szkoły było ogromną zasługą Jerzego Pokoja, który ciągle jeździł do stolicy przekonywać kogo trzeba do swojej idei. W sposób naturalny został też najpierw kierownikiem, a następnie prezesem Szkoły. Szkoła w swojej siedemnastoletniej działalności oprócz szkolenia przewodników organizowała pokazy wspinaczkowe, wyjazdy w góry wysokie (Himalaje -1986, Kaukaz – 1989), organizowała zawody w ski-alpinizmie, triathlon górski (wspinaczka, rowery górskie i kajaki), międzynarodowe zawody przewodników górskich, wprowadziła w góry rowery górskie, prowadziła obiekty noclegowe (Samotnia, Szwajcarka, Na Przełęczy Okraj, Nad Łomniczką, Bacówki Wilcza Poręba), wypożyczalnie sprzętu turystycznego (sprzęt wspinaczkowy, narciarski, rowery górskie).

Wystawa zorganizowana przez Koło Przewodników Sudeckich przy Oddziale PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze przy współdziałaniu Muzeum Karkonoskiego i Archiwum Państwowego we Wrocławiu – Oddział Jelenia Góra.

Organizacja wystawy dofinansowana przez:
Województwo Dolnośląskie, Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu oraz Powiat Jeleniogórski

